

EL MANUAL DE LLENGUATGE ADMINISTRATIU VALENCIÀ

per Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Professor de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya
Collaborador de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

---

1. PRESENTACIÓ
2. ESTRUCTURA DEL MANUAL
3. ANÀLISI DEL PRIMER VOLUM
  - 3.1. La part introductòria i de qüestions generals
  - 3.2. Les abreviatures
  - 3.3. La fraseologia i el vocabulari
4. EL FORMULARI (ESPECIALMENT REFERIT A L'ADMINISTRACIÓ LOCAL)
5. VALORACIÓ GLOBAL

1. PRESENTACIÓ

Ja el maig de 1983 Lluís B. Polanco, a les pàgines del butlletí *Llengua i Administració* (núm. 6, p. 5) que publiquen la Direcció General de Política Lingüística en col·laboració amb l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, des de l'abril de 1982, ens anunciava la pròxima aparició d'aquest *Manual de llenguatge administratiu valencià* que presentem i comentem en aquestes ratlles.

Per diverses raons ha calgut esperar un any i mig per poder fer ús d'aquesta nova eina que finalment ha publicat la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana (1984) i no la Diputació de València. El mateix Lluís B. Polanco en l'article citat ens dibuixava els criteris i la finalitat del *Manual* en termes que difícilment podien aparèixer després en aquest: «L'elaboració del llenguatge administratiu valencià no pot divergir gaire ni oblidar-se dels esforços que en aquest sentit es fan a Catalunya. L'aportació valenciana s'ha d'adreçar en principi a l'adaptació dels importants avenços dels administrativistes catalans a les particularitats lingüístiques valencianes i a les necessitats que la situació valenciana presenta. D'altra banda (...)

des del País Valencià es poden aconseguir innovacions i milloraments que serveixquen per a assolir un llenguatge administratiu comú més depurat.» Aquests mots, i el fet de tenir nosaltres coneixença de la complexitat del treball de preparació de l'obra, auguraven un resultat que havia de constituir una important fita en l'estudi i divulgació del llenguatge administratiu català. Efectivament: partint dels treballs que s'han fet a Catalunya en aquest camp, els autors han aplegat en una sola obra ben diversos aspectes del llenguatge administratiu, ço és, el marc legal, les característiques generals d'aquest llenguatge, el seu vocabulari i fraseologia específics, models de documents, etc. L'excel·lent fruit és una obra força completa i potencialment útil en les oficines de totes les administracions catalanes, malgrat que, com diu Baltasar Vives en la introducció, la present obra no és un tractat exhaustiu sobre el llenguatge administratiu valencià, sinó una visió de diversos aspectes d'aquest llenguatge específic al voltant d'un formulari de documents.

2. ESTRUCTURA DEL MANUAL

El *Manual* consta de tres volums, dels quals han vist la llum el primer i el segon. El primer volum és intitulat *Manual de Llenguatge administratiu Valencià*, i consta dels apartats següents:

- 1.1. *Presentació.*
- 1.2. *Introducció.*
- 1.3. *Drets i deures lingüístics.*
- 1.4. *Característiques del llenguatge administratiu.*
- 1.5. *Qüestions lingüístiques i administratives.*
- 1.6. *Vocabulari d'abreviatures.*
- 1.7. *Frases fetes.*
- 1.8. *Vocabulari.*
- 1.9. *Bibliografia.*

El segon volum, intitulat *Formulari (especialment referit a l'Administració Local)*, consta principalment dels apartats següents:

- 2.0. *Presentació i orientacions per a l'ús.*
- 2.I. *Documents de l'administrat a l'Administració.*
  - 2.I.A. *Documents que inicien el procediment.*
  - 2.I.B. *Documents que es formulen durant el procediment.*
  - 2.I.C. *Documents que acaben el procediment.*
  - 2.I.D. *Documents que impugnen els actes administratius.*
- 2.II. *Documents de l'Administració a l'administrat.*
- 2.III. *Documents interns.*

Lògicament cada apartat té les pròpies divisions corresponents.

Finalment, el volum tercer durà per títol *Formulari (especialment referit a l'Administració autònoma)*.

3. ANÀLISI DEL PRIMER VOLUM

3.1. *La part introductòria i de qüestions generals*

La primera cosa que voldríem destacar positivament i celebrar obertament és el fet que els autors assumeixen completament els principis i característiques del llenguatge administratiu que difonen els especialistes del tema a Catalunya, i que igualment difonen les nostres institucions públiques que tenen competència per fer-ho.

En conseqüència, i en tant que un dels punts més destacables, els autors remarquen que el llenguatge administratiu valencià no ha de limitar-se a una traducció més o menys literal —encara que fos gramaticalment correcta— del document en castellà.

Adverteixen, a més, que aquest fet comportaria un allunyament de la tradició en la llengua pròpia i el desaprofitament de l'oportunitat de bastir un llenguatge administratiu que reculli els corrents més avançats en aquest camp. Un altre punt —lligat a l'anterior— a destacar és que els autors defensen al llarg de l'obra un sensible respecte per la tradició, de manera que no vacil·len a advocar per la revitalització del tractament de vós en l'àmbit administratiu, tractament tradicional que la influència del castellà ha fet desaparèixer pràcticament de les zones urbanes del domini lingüístic.

Aquest esperit contrasta vivament amb una mancança evident que pateix el present *Manual*, i és la d'unes notes històriques que haurien il·lustrat el lector sobre les fonts d'aquesta tradició represa, de les quals l'obra poua moltes de les solucions proposades. Aquestes notes haurien també il·lustrat el lector no iniciat sobre la llarga tradició del llenguatge administratiu valencià, tradició que entronca en les seves beses principals, i en l'època més vigorosa de la nostra llengua, amb la del llenguatge curial dels altres territoris de llengua catalana. L'esperit de recuperació, en allò que sigui útil, de la tradició que hem comentat que es desprenia de l'obra no sembla pas ser el defensat per Baltasar Vives en les insuficients ratlles que, sobre història de l'àmbit lingüístic que ens ocupa, inclou la seva introducció.

L'exposició de les característiques del llenguatge administratiu, i de les qüestions lingüístiques i administratives que l'afecten principalment, és feta amb un afany de recopilació i ordenació didàctica, estructurada i concisa, de les idees que han estat exposades en altres llocs, principalment per Carles Duarte.¹

1. *Curs de llenguatge administratiu català*, Barcelona (Edicions de la Universitat de Barcelona), 1979.

— *El català llengua de l'Administració*, Barcelona (Edicions Indesinenter), 1980.

Aquesta concisió ha fet que algun punt no quedi prou ben explicat, com per exemple el relatiu a l'ús de la primera persona del plural com a tractament de qui escriu el document (v. p. 22).

És lògic que un manual sobre un llenguatge específic estigui destinat a persones que tenen ja un coneixement acceptable de gramàtica normativa, i per això els autors conviden el lector a repassar els aspectes de normativa general que a l'hora de redactar un document poden ser causa d'una incorrecció. Efectivament a la p. 28 hom remet a les llistes de bibliografia, pel que fa als temes conflictius de gramàtica que se citen en la pàgina citada, sense entrar en l'anàlisi d'aqueixos temes. Malauradament la bibliografia no inclou cap gramàtica ni manual de divulgació de la normativa de la nostra llengua. És incomprendible que aquesta exclusió hagi estat imposada per evitar la remissió a gramàtiques explícitament catalanes, sobretot tenint en compte que l'adjectiu *català* apareix en moltes de les obres efectivament citades. Esperem que aquestes mancances siguin esmenades en una pròxima edició del *Manual*.

3.2. *Les abreviatures*

En general, les abreviatures proposades en el *Manual* coincideixen amb les que han anat apareixent en els números successius del butlletí *Llengua i Administració*. Aquesta coincidència afavoreix lògicament l'ampliació de l'abast de la convencionalitat d'aquests signes. Hi trobem a faltar, però, un criteri clar a l'hora de puntuar o no els abreujaments: v.ENE. per a *Est-nord-est*; en canvi ESE per a *Est-sud-est*. També en aquest sentit cal dir que els símbols internacionals, que no són pròpiament abreviatures, haurien d'anar sense punt: *kg*, *kw*, *km*, *m*, *g* i altres; v. en aquest sentit *Llengua i Administració* núm. 8, p. 7. Més discutibles són els casos con *n/cte.* ('al nostre compte'), *n/fra.* ('la nostra factura'), *n/f.* ('al nostre favor'), etc., que els autors del *Manual* han optat per puntuar, mentre que en canvi a *Llengua i Administració* són considerats com a símbols i, per tant, no s'hi ha posat punt.

3.3. *La fraseologia i el vocabulari*

En general, els reculls de locucions i frases fetes difícilment són complets, i els vocabularis especialitzats també acostumen a patir absències. La present obra, però, és molt completa, ja que els autors s'han estimat més pecar per excés que no pas per defecte, tant pel que fa a l'entrada de vocables castellans, com a les possibles opcions catalanes que es donen a escollir per a la traducció d'aqueixos vocables.

Aquesta màxima obertura a l'admissió de sinònims col·loquials, històrics o dialectals és en principi vàlida sempre que no es pugui provocar la desorientació del lector, que sovint farà la consulta dins l'estretor de l'horari laboral, i hi ha el perill que es trobi amb una excessiva diversitat d'opcions i sense cap ajut per a determinar quina és la millor. En general, aquest problema ha estat molt

correctament salvat en el *Manual* mitjançant la divisió de les diverses opcions per les corresponents accepcions del mot castellà, sovint il·lustrades amb una breu explicació del sentit de cada una d'elles.

Aquest sentit ampli, que els autors ens sembla que han seguit tant a l'hora d'incloure locucions i frases fetes com vocabulari, no ha impedit que es trobin a faltar alguns mots que molt probablement s'usen amb certa freqüència a la documentació administrativa i poden comportar dubtes al funcionari, com pot ser el mot «*agilizar*», l'equivalent català del qual és *agilitar*, del qual sovint hom dubta si és admesa la forma usual «*agilitzar*».

Trobem a faltar també mots, usats en certs àmbits de l'Administració, com són «*zanja*» (cat. *rasa*) o «*zona*» (cat. *zona*), i locucions com «*a la par*» (cat. *a la par*).

En alguna entrada, les accepcions catalanes pensem que no han estat ben distribuïdes. P. ex. s.v. «*sentar*» potser hauria calgut deixar ben clara la distinció entre *assentar/assentar-se* i *asseure/asseu-re's*, ja que l'error en l'ús d'*assentar-se* en el sentit d'*asseure's* és molt freqüent.

Diem que els autors segueixen una màxima obertura a l'hora d'admetre sinònims, però en alguns casos hem trobat a faltar opcions dignes d'esment com poden ser *desballestar/desballestament* s.v. «*desguazar/desguace*», o bé *partionar* s.v. «*deslindar*», malgrat que *partionament* apareix a «*deslinde*». De vegades aquesta mancança coincideix amb la forma més acostada al castellà, com p.ex. *entremetre's* s.v. «*entrometerse*», *procedir* dins l'accepció 'proceder a' s.v. «*proceder*», o bé *crebantar/crebantament* s.v. «*quebrantar/quebrantamiento*». Voldríem fer observar, encara, que els autors no recullen *incertitud* s.v. «*incertidumbre*», *persuasiu* s.v. «*suasorio*», *béns immobles* s.v. «*bienes raíces*» (forma que en canvi apareix s.v. «*sitios: bienes sitios*»), *pronúncia* s.v. «*fallo*» (v. en canvi *pronunciar* s.v. «*fallar*»). El cas d'*ostentar* segurament es tracta d'una errada, ja que tots sabem que el castellà estén abusivament l'ús d'aquest mot a la designació de la mera acció d'ocupar o exercir legítimament un càrrec. Malauradament les equivalències corresponents a aquest ús figuren erròniament a l'entrada «*otorgar*» amb la indicació, també errònia, d'ús pronominal.

Si bé ens hem entretingut a comentar les mancances més importants que hem observat, creiem que aquestes són de poca importància dins el conjunt del repertori. Ara bé, aquell sentit ampli que hem dit més amunt que semblen haver adoptat els autors a l'hora d'incloure entrades i solucions catalanes ha provocat, al nostre entendre, la presència de mots inoportuns, incorrectes, o simplement aliens al llenguatge administratiu. Passem a comentar els casos més importants.

No creiem motivada la inclusió de certes entrades castellanes que pertanyen a registres lingüístics vulgars i colloquials. P.ex. «*de golpe y porrazo*», «*escurrir el bulto*», «*hacerse un taco*», «*encaje*», «*ladrón*», «*ir de calle*», «*leguleyo*», etc. També veiem inútil l'entrada de mots actualment poc usats, alguns dels quals pertanyen a antigues institucions castellanes, que per tant són de difícil traducció. La seva inclusió en aquest *Manual* és, doncs, inne-

cessària. Ens referim a mots com «*amillaramiento*», (traducció dels autors: *cadastre*, “amillament” [sic]) o «*mayorazgo*» (traducció dels autors: “here-tatge”, etc.). Mots com «*ablegar*», «*mohatra*», «*obnunciación*» (cat. obnunciació), «*obvaculación*» (sic) (traducció dels autors: “obvaculació”), «*vade*» (traducció dels autors: *carpeta*) i d'altres, ens sembla que tenen un caràcter massa històric per a figurar en aquest *Manual*.

Pel que fa a les formes catalanes que tradueixen les entrades, és lloable l'esforç que els autors han fet perquè, tot donant una lògica preferència a les formes valencianes, quedin recollides paraules útils per a cada una de les comunitats autònomes de parla catalana, observança que no podem dir que hagin practicat els repertoris de Catalunya. També és lloable l'aprofitament del recursos col·loquials i els històrics sempre que la llengua estàndard pateixi un buit real.

En últim extrem els autors no han vacillat a recórrer a neologismes vius com *referendar* i *referendació* que segurament són necessaris. També sembla inevitable l'admissió de certs castellanismes irreversiblement arrelats com *entrega/entregar*, malgrat l'existència de mots catalans més genuïns. Però si bé reconeixem la bondat de tots aquests recursos, no hem d'oblidar que la present obra és un *Manual*, no un compendi o un assaig, i l'objecte de divulgació és un llenguatge específic, l'administratiu, en què les opcions haurien de ser precises, al més acostades al significat castellà, i amb exclusió d'aquelles opcions que, a causa de l'existència d'altres de més vàlides, puguin desorientar l'usuari. Creiem que els autors haurien d'haver estat més estrictes en casos com els següents:

a) A l'hora d'incloure certs localismes i certs vulgarismes. P.ex. *malguanyat/da*, s.v. «*lástima de*»; “agosades”,² s.v. «*desde luego*».

b) A l'hora d'incloure mots tan poc documentats com *abolori* (s.v. «*abolengo*»), o arcaïsmes innecessaris com *portantveu* (sic) s.v. «*portavoz*».

c) A l'hora d'incloure mots el significat dels quals s'allunya del de l'entrada castellana. P.ex. *gojar*, s.v. «*gozar*»; *farola*, s.v. «*farola*»; *escaparata*, s.v. «*escaparate*». Fixem-nos que aquests últims mots són especialment perillosos perquè, en tractar-se de significats acostats al de l'entrada castellana, poden arraconar els mots realment correctes quant a significat, els quals són els únics que haurien d'haver inclòs els autors. En el cas de «*mandato*» n'hi hauria hagut prou a fer figurar *mandat*, que designa la mateixa institució, i així s'hauria evitat la confusió que pot produir l'ús de *manament* i *comanament*, que tenen altres sentits.

d) A l'hora d'incloure certs castellanismes o certs neologismes inadmissibles. Per exemple en els casos de «*apreciar/justipreciar*», i pel que fa a l'única acceptació que ens interessa, l'econòmico-administrativa, en la primera entrada citada no entenem per què els autors han inclòs l'opció «*justipreciar*», gens do-

2. El posem entre cometes perquè no l'hem trobat en els diccionaris que hem consultat.

cumentada i, en tot cas, neologisme innecessari ja que disposem de mots com *estimar* o *avaluar*, els quals en el context que ens ocupa no poden donar lloc a equívocs. Encara és més incomprendible la llista d'opcions que apareixen per a traduir «*justipreciar*», on a més del ja condemnat «*justipreciar*» s'inclou la forma «*justiprear*», igualment inadmissible. Sense perjudici que les institucions competents prenguin alguna decisió per a la traducció dels conceptes tècnics «*justiprecio/justipreciar*», nosaltres ja vam proposar les solucions *estim/estimar* en comentar³ el *Syllabus Processal Civil i Formularis*, publicat pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya el 1984. Curiosament en el mateix *Manual*, s.v. «*aprecio/apreciar*» apareixen com a primera o única traducció en el sentit que ens interessa, és a dir, 'posar preu', les formes *estim/estimar*. És ben sabut que el llenguatge jurídic castellà quan vol parlar de posar un preu a uns béns no parla de «*aprecio/apreciar*» sino precisament de «*justiprecio/justipreciar*».

D'altres formes construïdes a partir de l'analogia amb el castellà i que creiem innecessàries són p.ex. «*carejament*» (s.v. «*careo*»; la forma *acarament* sembla suficient); «*fronterís*» (s.v. «*lindante*»; els altres sinònims fan innecessari el castellanisme); «*liberar*» (s.v. «*liberar*»); «*promedi*» (s.v. «*promedio*»); «*ornat*» (s.v. «*ornato*»); «*renuar*» i «*reanudació*», s.v. «*reanudar/reanudación*».

Voldríem assenyalar a banda alguns casos particulars en què la proposta de traducció és força discutible.

— «*A cargo de*»: creiem que hauria calgut explicar la distinció entre l'accepció econòmica i la no econòmica, com fan Duarte i Badia al seu *Formulari Administratiu*.

— «*A continuación*»: no hem trobat documentada la solució «en acabant» que proposen els autors. Hi manca en canvi la possibilitat *acabat de/que* la qual apareix en els nostres diccionaris.

— «*A fecha fija*»: la solució *a dia cert* és una de les que Alamany considera més encertada en el seu treball aparegut al núm. 1, pp. 27 i ss. d'aquesta *Revista de Llengua i Dret*.

— «*Recién nacido*»: el mot *albat* ha estat tradicionalment usat per designar els infants morts. És, doncs, una opció poc aconsellable si no és usada en aquest sentit.

— «*Apercibir*»: en castellà té el sentit de '*prevenir, advertir a una persona*'. El verb *apercebre* en català té altres significats poc útils per al llenguatge administratiu. La traducció correcta seria, doncs, *advertir*.

— «*Mampostería*»: els autors recullen la traducció de Moll (*Diccionari català-castellà, castellà-català*), però ens permetem de plantejar si no és millor la solució que proposa l'Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya (v. el seu *Lèxic de la Construcció*, Dept. de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona 1983), que és *maçoneria*.

3. Vegeu *Revista de Llengua i Dret*, núm. 4, nov. 1984, p. 221.

— «*Tracto*»: la traducció per *tractus* és incorrecta. Aquest mot no té res a veure amb els valors acostats al llenguatge administratiu de la veu castellana, ja que *tractus* només fa referència als sentits específics que té «*tracto*» en castellà en d'altres camps semàntics específics.

— «*Retén*»: *quarter de guàrdia* ens sembla una traducció discutible. Sens perjudici que posteriorment hi hagi propostes més fonamentades, creiem que per al cas en què el castellà utilitza aquest mot en el sentit de 'provisió que hom té d'una cosa' caldria traduir-lo per *provisió* o *reserva* o la fórmula *de respecte*. Ara bé, quan es refereix al 'personal que hom té disposat per actuar quan calgui en un o més llocs', se'n podria dir *reserva*, *de respecte*, i en certs casos, quan es tracti pròpiament de reforçar un grup ja existent de persones, *reforç*.

Finalment hem copsat diverses incorreccions que no comentem perquè considerem meres errades. Ens referim, naturalment, a aquelles que és possible que els usuaris del *Manual* tinguin certes dificultats per descobrir-les. Sense ànim exhaustiu, hem anotat la traducció de «*foráneo*» (hauria de dir *forani*); la traducció de «*hereditable*» (hauria de dir *heretable*); la traducció dels mots que en castellà comencen pel prefix «*cuatri-*» (en català, *quadri-*); la traducció de «*fluido*» (hauria de dir *fluid*); la traducció de «*maestrazgo*» (hauria de dir *mestratge* o *mestrat*); la traducció de «*de mancomún*» (hauria de dir *acordadament*); la inclusió del mot castellà «*manda*» en la segona accepció de l'entrada «*orden*», i la definició d'aquesta, que hauria de ser '*mandato que se debe obedecer*'; la traducció de «*rotulación*» (hauria de dir *retolació*), etc.

Voldríem finalment, remarcar la valoració força positiva que ens mereix l'aportació que constitueix aquesta part lèxica del *Manual*, en el sentit que ens sembla sens dubte el més actualitzat dels repertoris de lèxic administratiu català, no solament per la quantitat de vocables inclosos sinó per l'encert a l'hora de traduir paraules en què la correspondència castellà-català es fa difícil d'aconseguir. Els autors defugen tot sovint la traducció paraula per paraula de les locucions, mirant de trobar l'expressió més genuïna i no pas l'expressió que, tot i ser correcta, sigui la més acostada al castellà. Així veiem com els autors tradueixen molt encertadament «*a contar*» per *comptador*, «*a que se contrae*» per *al qual fa referència*, i «*dada cuenta y lectura del acta*» per *llegida l'acta, feta la lectura de l'acta* (amb la qual cosa eliminen el superflu «*dada cuenta*»). Cal remarcar també positivament el profit que hom treu del verb *escaure*, tant en l'ús intransitiu com en el pronominal, verb al qual el llenguatge administratiu pot acudir en força ocasions: v. «*en su día*», «*si hubiera lugar*», «*en su caso*», «*cuando proceda*» i «*si procede*». D'altres versions catalanes encertades que no voldríem deixar de remarcar són la proposta de traducció de *mestressa de casa* per a «*sus labores*», i de *proposicions i preguntes* per a «*ruegos y preguntas*».

Finalment celebrem que els autors recullin les propostes, fins i tot les més polèmiques, de: a) la Coordinadora de Llenguatge Administratiu de la Generalitat de Catalunya, com pot ser traduir «*monte*», en el sentit adminis-

tratiu del terme, per *forest*; i b) la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, com pot ser traduït la frase típicament administrativa «*por via de apremio*» per *per via de constrenyiment*.

4. EL FORMULARI (ESPECIALMENT REFERIT A L'ADMINISTRACIÓ LOCAL)

Tant l'estructura com molts dels models de documents que reproduïx aquest segon volum del *Manual* estan basats, tal com ens diuen els autors en la presentació i les orientacions per a l'ús d'aquest formulari, en el *Manual de procedimiento administrativo* publicat per Centro de Formación y Perfeccionamiento de Funcionarios, B.O.E., Madrid 1959, i sobretot en el *Formulari de procediment administratiu*, a cura de J. E. Rebés, V. Sallas i C. Duarte, publicat per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, Barcelona 1982. És bo que els autors hagin recollit tant els principis com la redacció dels models d'aquest Formulari citat, introduint-hi ampliacions i millores; ja que si d'una banda era indispensable, donada la nefasta polèmica vigent al País Valencià sobre la identitat de la llengua, que aparegués un Formulari publicat per alguna institució valenciana, de l'altra calia contribuir a evitar la progressiva disgregació de la nostra llengua i també del nostre llenguatge administratiu. Si, a més, el *Formulari* de la Generalitat de Catalunya acull els principis i criteris més moderns dels llenguatges administratius acostats al nostre, i s'adiu amb la tradició comuna de la llengua curial dels Països Catalans, és lògic, i nosaltres ho celebrem, que els autors hagin pres bon exemple d'aquest *Formulari* de la Generalitat de Catalunya, convenientment adaptat a la varietat valenciana de l'idioma.

A part de les lògiques ampliacions que el *Manual* introdueix en relació amb el *Formulari* citat, relatives al fet que aquell fa referència a l'Administració local, cal agrair que s'hi incloguin també models de documents d'ús habitual a l'Administració en general, tot i que la seva existència no vagi lligada a cap norma general del procediment administratiu. Ens referim, per exemple, a la petició de visita (p. 34), a les invitacions (pp. 135 i ss.) i als saludes (pp. 141 i ss.). També és força encertat que després dels diferents models dels documents bàsics (instància, certificat, etc.) s'hi hagi inclòs un exemple degudament emplenat del model correlatiu. Cal comentar positivament també la inclusió de models fortament compartimentats quant a la distribució d'espai, al costat del model tradicional del mateix document. Aquelles propostes, afavoridores de la claredat i la concisió, confiïm que seran ben aprofitades en els casos en què un document sigui usat molt repetidament (v. p.ex. la instància de les pp. 24, 25, 29 i 30, el certificat de la p. 131 i l'acta de sessió de la p. 234).

Un altre tret que volem remarcar és la unificació de les capçaleres amb les dades bàsiques del document, que han estat normalitzades en tots els dels apartats que els autors anomenen «Comunicacions» (pp. 97 i ss.) i «Oficis interns» (pp. 177 i ss.) d'acord amb el model estàndard de la p. 99. Efectiva-

ment, l'angle superior dret on es recullen les dades bàsiques del document es tracta d'una part fàcil de normalitzar, i és certament convenient de fer-ho ja que evitarà al funcionari haver de pensar cada vegada quina estructura donar al document, i quines dades són les bàsiques, cosa que comporta un estalvi de temps i una disminució del risc d'oblir d'aquestes dades.

D'aquest segon volum del *Manual* voldríem comentar només un fet que lamentem, i és que, tot i que el llibre porta com a data de publicació l'any 1984, la reproducció i adaptació dels models extrets del *Formulari de Procediment Administratiu* s'ha basat en la primera edició d'aquest, i no en la tercera, amb la qual cosa el *Manual* inclou moltes de les inexactituds o mancances de fons que han estat corregides en les dues edicions posteriors del *Formulari*. Ens estalviem doncs de comentar els aspectes millorables a què ja vam fer referència en el núm. 2 d'aquesta *Revista de Llengua i Dret*, en donar a conèixer la nostra opinió sobre el *Formulari*, i també ens estalviem de recollir aquells altres canvis que s'han dut a terme en les dues successives edicions, atès que una mera confrontació dels models traurà les millores a la vista del lector.

5. VALORACIÓ GLOBAL

El *Manual de llenguatge administratiu valencià* cal valorar-lo molt positivament, entre altres coses, per ser instrument viu i útil de preservació de la unitat de la llengua, i de foment d'uns criteris unitaris per al llenguatge administratiu que emana de les administracions dels Països Catalans. Confiem que sigui àmpliament conegut i utilitzat en totes les oficines del territori de les tres Comunitats Autònomes de l'Estat espanyol, per tal que en surtin uns documents amb una redacció més correcta, i també perquè els funcionaris tinguin a l'abast una eina que els faciliti l'ús d'una llengua que malauradament és molt probable que no coneguin prou bé pel que fa a l'àmbit de la documentació administrativa.